

בליז – סקירה כלכלית

Central America Region

אינדיקטורים כלכליים עיקריים של בליז בהשוואה לשכנותיה במרכז אמריקה

Concept	Belize	Guatemala	El Salvador	Honduras	Nicaragua	Costa Rica	Panamá
GDP 2014 in USD billions	1.6	58.3	25.1	19.3	11.8	50.4	44.6
GDP growth	2	3.4	1.7	3	4	3.6	6.6
GDP Per cápita in USD \$ (GNI – PP)	8,100	7,500	8,000	4,700	4,800	14,900	20,300
Population in millions	0.34	14.6	6.2	8.5	5.8	4.7	3.6

Source: World bank

תיאור כללי

בליז ממוקמת בחוף המזרחי של מרכז אמריקה, שטחה 22,800 קמ"ר, ואוכלוסייתה מונה 340,844 תושבים בלבד (הצפיפות הנמוכה ביותר במרחב). בשעתו היתה חלק מהאימפריה הבריטית (נקראה "הונדורס הבריטית"), והפכה למדינה עצמאית ב-1981, וחלק מחבר העמים הבריטי (המלכה אליזבת ה-2 מוגדרת כריבון המדינה).

בליז ייחודית בכך שהנה המדינה היחידה החברה בקהילה הקאריבית (CARICOM), במערכת האינטגרציה המרכז אמריקנית (SICA) וגם בקהילת מדינות אמל"ט והקריביים (CELAC). השפה הרשמית הנה אנגלית ורבים מהתושבים דוברי ספרדית וקריאולית.

לאורך שנים רבות היתה מתיחות חריפה בינה ובין גוּטמאלה, עקב תביעותיה הטריטוריאליות של האחרונה, אך בשנים האחרונות חל שיפור ביחסים הבילטרליים, אם כי תקריות מקומיות ורגשות לאומניים (בשתי המדינות) ממשיכים להעיב על הקשרים.

העיר המרכזית היא עיר החוף בליז סיטי, ובירת המדינה היא בלמופן, הממוקמת במרכז המדינה (מיקום הבירה שונה לאחר פגעי הוריקן והצפות).

המטבע המקומי הוא דולר בליזי (Bz\$) ששערו קבוע ומוצמד לדולר ארה"ב ביחס של 2 Bz\$ ל-1 USD\$.

נתונים כלכליים

השנה החולפת (2014), התאפיינה בצמיחה יפה של 3.6% שנשענה על גידול ביצוא החקלאי (סוכר, בננה, הדרים) ועלייה ברווחיות ענפי השירותים, בעיקר התיירות הנכנסת שהציגה שנת-שיא במספר המבקרים.

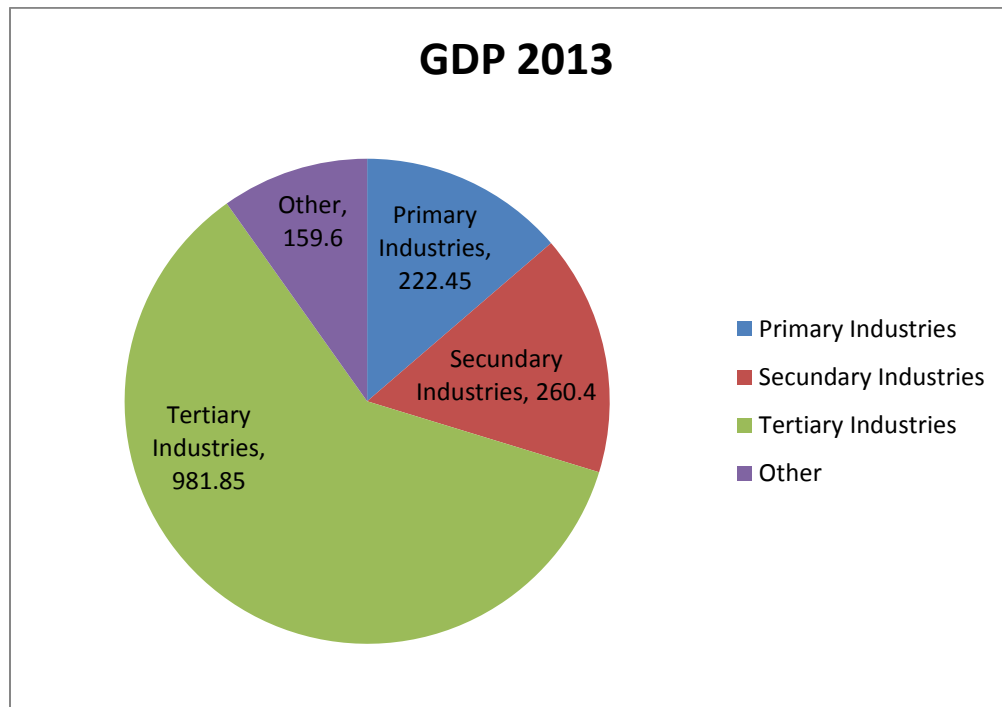
בשנה הנוכחית (2015) הצמיחה חלשה יותר, סביב 2.5%, בין היתר כתוצאה מירידה בייצוא החקלאי עקב תנאי מזג-אוויר נוחים פחות, כמו גם בשאיבת הנפט. מנגד, ירידת מחירי הדלק עשויה לתמוך בהפחתת עלויות הייצור וכן צפי לעלייה בהוצאות הממשלה צפוי לתרום גם הוא לצמיחה המקומית.

Table 1: Macroeconomic Indicators

	2009	2010	2011	2012	2013	2014 ^P	2015 ^F
Real GDP Annual Change (%)	0.7	3.3	2.1	3.8	1.5	3.6	2.3
Primary Sector Annual Change (%)	1.9	6.8	-4.1	6.9	5.2	8.3	4.6
Secondary Sector Annual Change (%)	17.1	-4.3	-2.8	-4.9	-8.5	-0.6	-0.5
Tertiary Sector Annual Change (%)	1.3	4.4	1.9	3.8	1.6	1.5	2.0
Annual Average Inflation (%)	-1.1	0.9	1.7	1.2	0.5	1.0	1.0
Current Account Balance (% of GDP)	-6.2	-2.9	-1.1	-1.2	-4.5	-8.0	-6.3
Annual Change in Domestic Banks' Credit to Private Sector (\$mn)	71.0	42.0	5.3	38.3	44.6	85.6	50.0

^P - Provisional

^F - Forecast

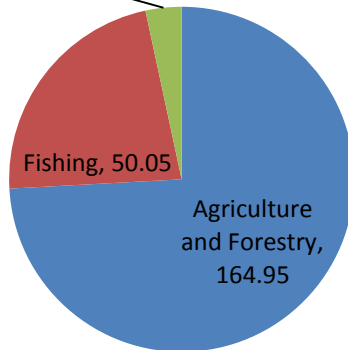

In USD \$ Millions

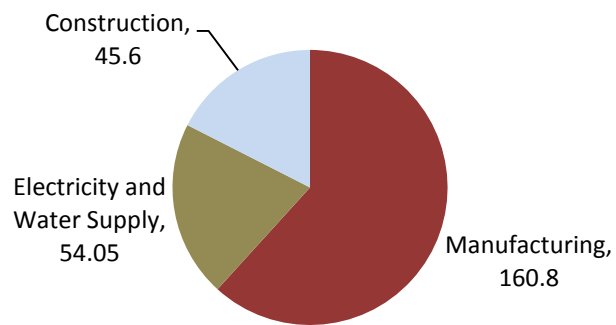
Concept	2012	2013	% of Growth
Primary Industries	213.1	222.45	5.2
Agriculture and Forestry	172.45	164.95	-1.3
Fishing	33.1	50.05	23.0
Mining and Quarrying	7.55	7.5	5.9
Secondary Industries	268.8	260.4	-8.5
Manufacturing	189.55	160.8	-19.4
Electricity and Water Supply	35.3	54.05	10.1
Construction	43.9	45.6	4.2
Tertiary Industries	949.1	981.85	1.6
Wholesale and Retail Trade and Repairs	232.1	249.55	5.6
Hotels and Restaurants	68.85	76.7	8.7
Transport and Communication	170.85	178.8	4.5
Financial Intermediation	118.45	107.95	-6.5
Real Estate, Renting and Business Services	94.5	97.05	2.3
Community, Social and Personal Services	104.05	107.6	1.6
General Government Services	160.3	164.15	-2.7
<i>Less: Financial Services Indirectly Measured</i>	60.9	63	-0.3
Taxes Less Subsidies on Products	203.75	22.6	9.3
Total GDP	1,573.85	1,624.3	1.5

Mining and
Quarrying, 7.5

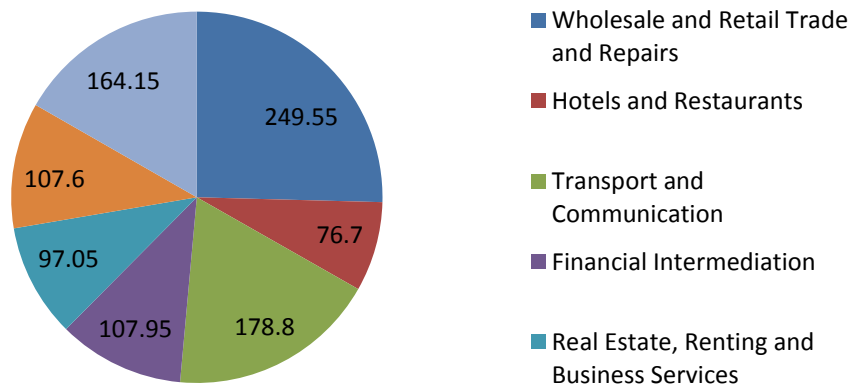
Primary Industries

Secondary Industries

Tertiary Industries

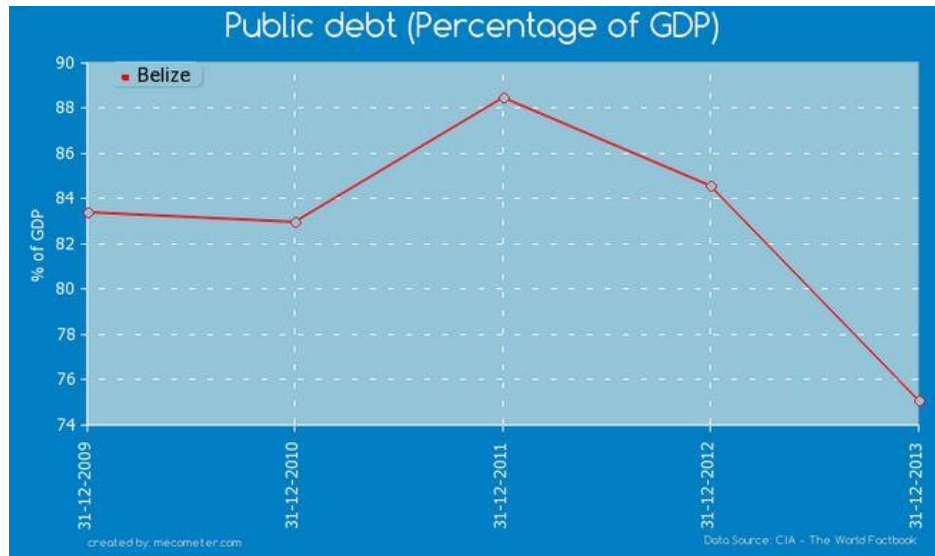

שוק העבודה

כשליש מהמשרות במדינה נמצאות במחוז בליז. האבטלה במדינה היא סביב 12%, ורוב המועסקים בעלי השכלה בסיסית בלבד. ההכנסה החודשית הממוצעת עומדת על כ-1,200\$.

חוב ציבורי

בראיית קרן המטבע העולמית, כלכלת בליז רגישה בטווח הבינוני לאפשרות הרחבת הגירעון והצמצום מרחב התמרון במאזן התשלומים הלאומי. בין הסיכונים הפיסקליים הבולטים חשוב לציין החלטת ביהמ"ש בדבר פיצויים מורחבים לחברות שהולאמו, חולשת המערכת הפיננסית ועלויות הקמת בנק ציבורי חדש.

חובות הממשלה לגורמים פנימיים (במיליוני \$)

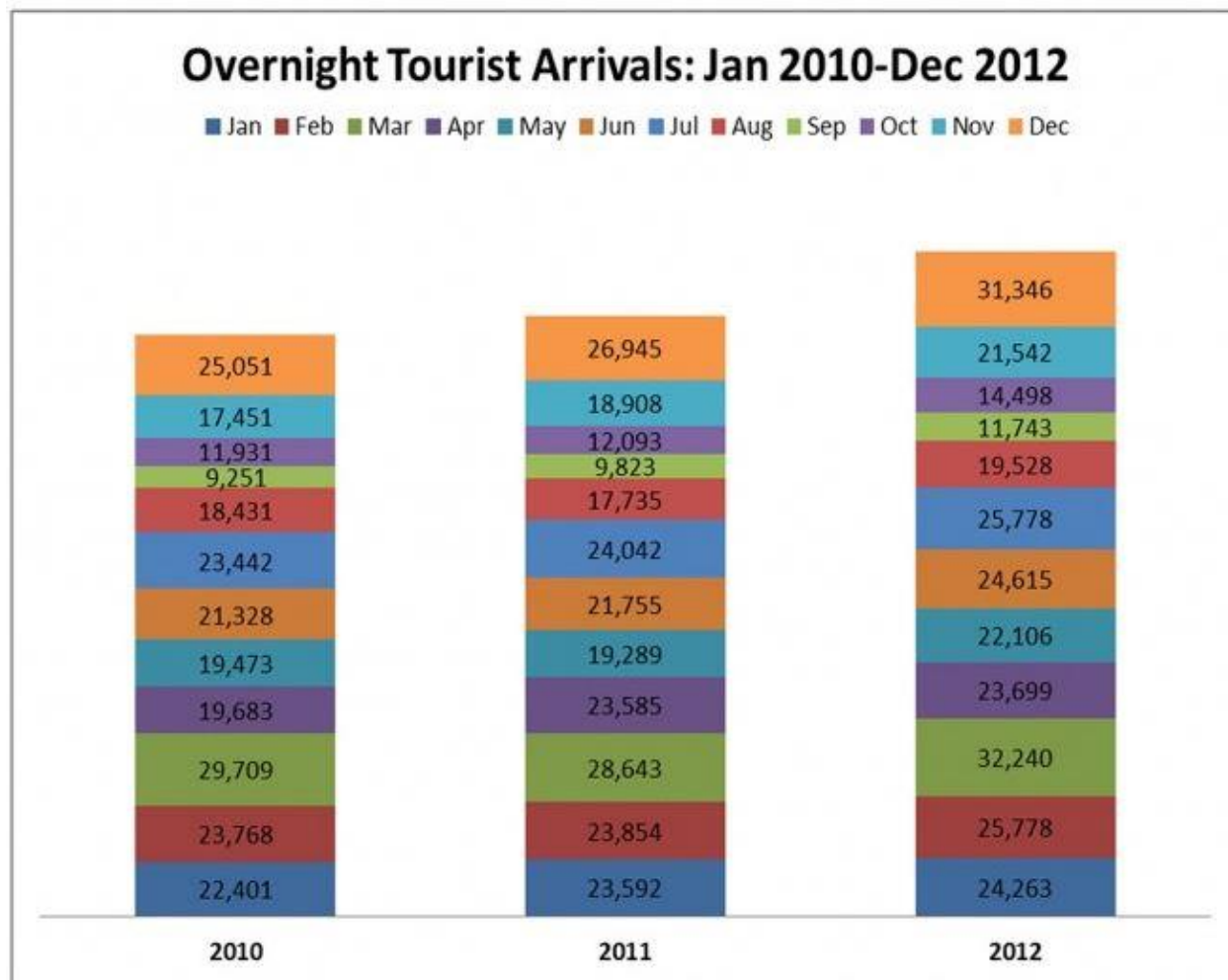
End of Period	Central Bank	Domestic Bank	Other	Defence Bonds	Total
December 2013	71.78	85.04	31.1	5.0	192.98
December 2014	67.12	83.18	32.74	5.0	188.05

חובות הממשלה לגורמים חיצוניים (במיליוני \$)

End of Period	Multilateral	Bilateral	Commercial Bank	Total	% of the GDP
December 2013	313.35	241.20	528.10	1,082.65	66.9
December 2014	315.55	284.05	526.50	1,126.10	64.7

תיירות

התיירות בבליז גדלה משמעותית במהלך השנים האחרונות ומדובר בענף הכלכלי השני בגודלו במשק, שנשא עמו השלכות חיוביות גם על ענפים אחרים ובכללם מסחר, שירותים פיננסיים, בנייה וחקלאות. מספר התיירים השנתי כמעט משתווה למספר תושבי המדינה, רובם המכריע מגיעים מארה"ב וקנדה.

מסחר

בליז מצייתת לכללי ארגון הסחר העולמי ובמסגרת חברותה בקהילה הקריבית, מחויבת להסכים בליטרליים שונים. היחסים המתוחים עם שכנתה גוואטמאלה משליכים גם על תחום הסחר, המאופיין בהסכם חלקי המבוסס על הדדיות והכולל בתוכו כ-150 מוצרים הנהנים מהעדפות מכסיות. עיקר מוצרי היצוא של בליז הם נפט, סוכר, מיצי הדורים, בננות ודגים. שותפת-הסחר המרכזית היא ארה"ב ואחריה בריטניה, מכסיקו ומדינות הא"א חוץ מבריטניה. היצוא למדינות השכנות במרכז-אמריקה זניח. רוב היבוא לבליז הוא של תזקיקי נפט, ספינות וסירות, וכן טבק. עיקר היבוא נעשה מארה"ב, וכן ממכסיקו, סין, האייים האנטיליים, ומדינות מרכז-אמריקה.

יצוא (במיליוני \$)

Concept	2013	2014	% of Growth
Food and Live Animals	252.54	240.51	-4.76
Beverages and Tobacco	0.16	0.18	7.02
Crude Materials	4.03	4.84	20.13
Mineral Fuels & Lub.	70.10	51.21	-26.94
Oils and Fats	0.05	0.08	54.24
Chemical Products	2.45	3.95	61.40
Manufactured goods	0.63	0.60	-3.64
TOTAL	330.03	301.46	-8.66

Source: Statistical Institute of Belize

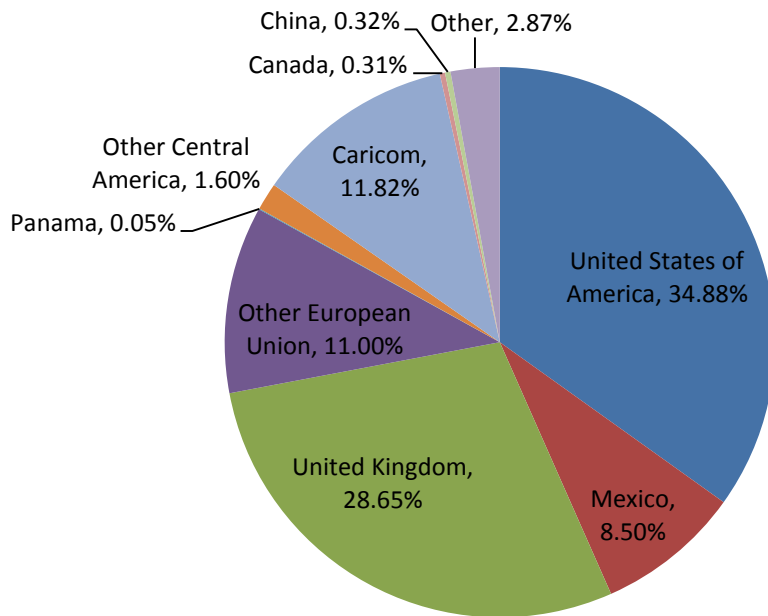
שווקי-יעד (במיליוני \$)

	REGIONS	2013	2014	% of Growth
	United States of America	127.14	105.14	-17
	Mexico	12.35	25.61	107
	United Kingdom	85.71	86.38	1
	Other European Union	41.40	33.16	-20
	Panama	0.11	0.15	33
	Costa Rica	0.03	0.0	-100
	Other Central America	2.60	4.83	86
	Caricom	47.96	35.63	-26
	Canada	0.97	0.93	-4
	China	0.73	0.97	32
	TOTAL	330.03	301.46	-9

Source: Statistical Institute of Belize

Domestic Exports by Destination 2014

יבוא (חתך ענפי, במיליוני \$)

Concept	2013	2014	% of Growth
Food and Live Animals	101.47	112.94	11
Beverages and Tobacco	22.89	27.24	19
Crude Materials	10.28	15.62	52
Mineral Fuels & Lub.	141.28	150.60	7
Oils and Fats	6.63	7.99	20
Chemical Products	83.78	85.53	2
Manufactured goods	114.37	111.94	-2
Mach. & Transp. Eq	172.57	195.37	13

Oth. Manufactures	67.77	72.20	7
Commodities n.e.s	0.00	0.29	14691
Commercial Processing Zone	166.39	163.54	-2
Export Processing Zone	40.32	57.58	43
Personal Goods	3.47	3.26	-6
TOTAL	931.23	1,004.10	8%

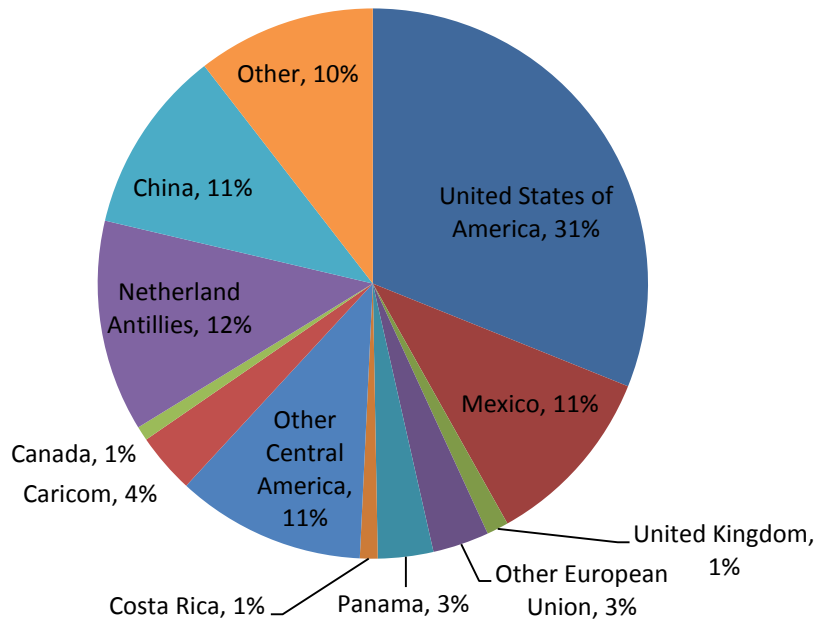
Source: Statistical Institute of Belize

יצואניות לבלז (במיליוני \$)

	Region	2013	2014	% of Growth
	United States of America	298.64	312.18	5
	Mexico	105.96	108.16	2
	United Kingdom	10.62	12.87	21
	Other European Union	32.72	33.27	2
	Panama	25.84	32.67	26
	Costa Rica	13.71	10.46	-24
	Other Central America	90.20	111.55	24
	Caricom	29.97	35.55	19
	Canada	5.64	8.47	50
	Netherland Antillies	116.61	124.78	7
	China	105.71	108.84	3
	Other	95.61	105.29	10
	TOTAL	931.23	1,004.10	8

Source: Statistical Institute of Belize

Gross Imports by Origin

קשרי כלכלה עם ישראל

מדובר בקשרים זניחים לחלוטין, בסד"ג (יבוא + יצוא) שנתי של כשני מיליון \$ ב-2011, וחצי מיליון \$ ב-2012 (אין נתונים עדכניים יותר), אך התמונה ברורה.

ניתן לראות כי מהצד הבלויזי מדובר במוצרי חקלאות ומהצד הישראלי מדובר בצידוד חקלאי ודשנים.

Products export to Israel	2012	2011
Cyclic Hydrocarbons	0.31	
Barley		1.08
Wheat		0.398
Sowing Seeds		0.032
Total	0.31	1.51

Source: Observer Economic Complexity

In USD Millions

Product import from Israel	2012	2011
Mixed Minerals or chemicals Fertilizers	0.107	0.032
Inorganics Compounds	0.042	
Liquid Dispersing Machines	0.0312	0.0236
Sowing Seeds	0.0248	0.0324
Other Agricultural Machine	0.0206	
Laboratory Reagents	0.0103	
Rubber Pipes	0.0092	
Dairy Machinery		0.252
Plastic Pipes		0.0538
Prefabricated Buildings		0.041
Telephones		0.031
Antibiotics		0.019
Pesticides		0.0147
Others		0.0255
Total	0.245	0.525

Source: Observer Economic Complexity

גם אם ניתן להניח כי מוצרים ישראלים מגיעים לשוק המקומי דרך מדינה שלישית (ארה"ב, מכסיקו או גוואטמלה), הרי שעדיין ההערכה היא שאין מדובר בכמות משמעותית, היינו נפח הסחר הקיים אינו עולה על מספר מיליוני \$.

הערה – בכל הקשור למדינות ערב, הרי שמצרים היא השוק הכמעט יחידי לתוצרת מבליז (בעיקר מתכות, בשווי של שני מיליון \$ בשנת 2012), בעוד שלבנון היא המדינה הערבית היחידה ממנה מתבצע יבוא (בעיקר של שמן זית ומזון מעובד, בשווי של מאות אלפי \$ בשנת 2012).

תקציב שנתי

התקציב הכללי לשנה החולפת עמד על 550 מיליון \$, המהווים כשליש מהתל"ג. עיקר ההוצאות מופנות להחזרי חובות, חינוך ובריאות.

In USD millions

Institution	Assigned Amount 2014/2015	% of the total
Office of the Governor	0.18	0.03%
Office of the Prime Minister	2.40	0.44%
Public Services	6.84	1.24%
Public Prosecutions	0.94	0.17%
Finance	185.11	33.65%
Health	57.20	10.40%
Foreing Affairs	9.91	1.80%
Education	117.73	21.40%
Forestry, Fisheries and sustainable development	4.42	0.80%
Agriculture and Natural Resources	19.40	3.53%
Trade, Investment, Consumer Protection	2.41	0.44%
Tourism and Culture	2.93	0.53%
Human Development, Social transformation and Poverty Allevation	14.59	2.65%
Works and Transport	48.18	8.76%
National Security	57.10	10.38%
Housing and Urban	1.27	0.23%

Development		
Labour, Local Government, Rural Development and Immigration	11.50	2.09%
Energy, Science and Technology and Public Utilities	1.30	0.24%
Auditor General	1.11	0.20%
Judicial	4.39	0.80%
Legislative	1.20	0.22%
Total General Budget	550.13	100%

Source: Ministry of Finance

בליז אינה מדינה השקועה בחובות וסה"כ נהנית מתזרים מזומנים שוטף המאפשר לה לשרת חובותיה, אולם כפי שניתן לראות בטבלה המצ"ב, גרעונה גדל בשיעור ניכר בשנה החולפת, לא כתוצאה מפגיעה בהכנסות (אלו דווקא עלו), אלא לנוכח עלייה בלתי-מבוקרת בהוצאות הממשלה (עלייה של 25% תוך שנה). סוגיית המשמעת התקציבית מהווה אבן-נגף בתכנון הכלכלי ארוך-הטווח ולנוכח תלותה הגוברת של המדינה בענף התיירות, הרגיש מטבעו לגורמים אקסוגניים (בדגש על אסונות טבע), נדרשת יכולת משופרת להתמודד על זעזועים בלתי-צפויים. עם זאת, ניתן להניח כי המשך הצמיחה הכלכלית יוכל לאזן בטווח הבינוני העלייה הניכרת בהוצאות.

In USD millions

Concept	2012/2013	2014/2015
Incomes	423.13	490.13
Expenses	425.43	534.13
Deficit	(32.90)	(86.99)
Deficit as % of GDP	-0.15%	-2.52%

Source: Ministry of Finance

	Standar and Poors	Moody's
Qualification	B-	Caa2
Perspective	Positive	Stable

העברות כספי מהגרים

ההערכה היא שכ-50,000 אזרחי בליז (היינו כ-15% מהאוכלוסייה) היגרו ממנה, בעיקר לארה"ב (היעדים הנוספים הם קנדה ובריטניה, ובמספרים זעומים גם מכסיקו ומדינות אמר"ז). בשונה ממדינות אחרות באמרכ"ז, העברות כספי מהגרים אינן תופסות נתח נכבד בכלכלה הלאומית.

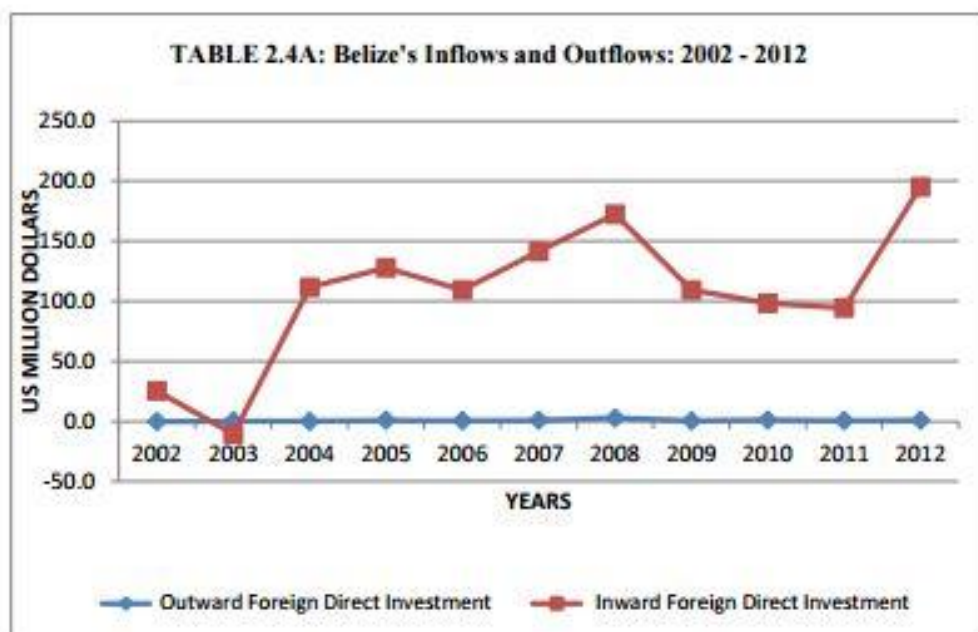
Remittances in Flow

Remittance	2012	2013	2014
In USD Millions	36.8	36	39.0
% Growth	0.8%	-2.2%	8.33%
% of GDP	2.33%	2.22%	2.29%

Source: Central Bank

השקעות זרות

תופעה חיובית ממנה נהנית בליז בשנים האחרונות היא העלייה המרשימה בהשקעות זרות. בעוד אין בנמצא גופים כלכליים מבליז המשקיעים בחו"ל, הרי שאטרקטיביות המדינה למשקיעים זרים הולכת וגדלה, בעיקר בענפי החקלאות, מכרות ותיירות.

הזדמנויות עסקיות

תיירות

תוכנית האב לתיירות ברת-קיימא <http://www.pcsdbelize.org/sustainable-tourism.pdf> פתחה השוק להשקעות רווחיות, שהתמקדו בתיירות אתגרית, תיירות טבע וסביבה וכמובן תיירות חופים וצלילה. הפוטנציאל התיירותי הרב של המדינה עדיין מנוצל רק בחלקו, ומעבר לתחומים שתוארו לעיל, הרי שהקרבה לארה"ב מגלמת אפשרות להקמת מתחמים לתיירות רפואית וכן מעונות לפנסיונרים.

חקלאות-מים

הדגה בבליז עשירה ותנאי האקלים גם בים וגם בנהרות מאפשרים גידול אינטנסיבי שכרגע אינו מבוצע. בליז מייצאת כיום מוצרי-דגה לארה"ב וכן למכסיקו וקרבתה הרבה לשווקים אלו מגלמת פוטנציאל ייצוא של מוצרים טריים שעדיין בתת-ניצול.

אנרגיה מתחדשת

מדובר במדינה בעלת משאבי-שטח בלתי-מנוצלים ותנאים טובים גם בהקשר הסולרי (65% מהטריטוריה הלאומית מקבלת מנה של 5.5 קוט"ש), גם רוח (עיקר הפוטנציאל לאורך החופים – רוחות של 70 מ"ש) וגם ביומסה (שאריות קנה הסוכר המגודל אינן מטופלות). תחום האנרגיה המתחדשת נמצא על מפת העדיפויות של הממשלה, אם כי סוגיות רגולטיביות וכן נושא חלוקת סיכונים וליווי פיננסי עדיין מרתיע משקיעים זרים.

פרוייקטים של הבנק הבין-אמריקאי לפיתוח

<http://www.iadb.org/es/paises/belize/un-vistazo-a-los-proyectos,18411.html>

פרוייקט טיפול בפסולת מוצקה (באיזורים תיירותיים) בסד"ג של 10 מיליון \$

<http://idbdocs.iadb.org/wsdocs/getdocument.aspx?docnum=39676259>

פרוייקט תמיכה בתעשיית קנה הסוכר, בעיקר באמצעות הטמעת טכנולוגיות חדשות בסד"ג של 5 מיליון \$

http://www.bancomundial.org/projects/search?lang=es&searchTerm=&countrycode_exact=BZ

פרוייקט של הבנק העולמי בנושא שמירת הסביבה הימית

http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/LCR/2015/06/30/090224b082fab8f7/1_0/Rendered/PDF/Belize000BZ0Ma0Report000Sequence001.pdf

משטר מס ידיותי

- מס הכנסה – 25%
- מס עסקים – בכפוף לסיווג העסק, נע בין 0.75% ל-6%
- מע"מ – 12.5% על סחורות ושירותים

גורמי ממשל רלוונטיים ומקורות מידע

Government of Belize

Website: <http://www.belize.gov.bz/>

Ministry of Foreign Affairs

Website: <http://www.mfa.gov.bz>

Ministry of Finance

Website: <https://www.mof.gov.bz/>

Ministry of Trade, Investment Promotion

Website: <http://www.belizeinvest.org.bz/>

Central Bank of Belize

Website: <https://www.centralbank.org.bz/>

Statiscal Institute of Belize

Website: <http://www.sib.org.bz/>

Ministry of Agriculture

Website: <http://www.agriculture.gov.bz/>

Ministry of Education

Website: <http://www.moe.gov.bz/>

Ministry of Energy, Science & Technology

Website: <http://estpu.gov.bz/>

Ministry of Health

Website: <http://health.gov.bz/www/>

מוסדות איזוריים

Central American integration system

Website: <http://www.sica.int>

Banco Centroamericano de Integración Económica

Sitio web: <http://www.bcie.org/>

Caribbean Community Secretariat

Website: <http://www.caricom.org/>

תקשורת כללית וכלכלית

Channel 5

Website: <http://edition.channel5belize.com/>

Channel 7

Website: <http://www.7newsbelize.com/>

Belize News

Website: <http://belizenews.com/>

The Guardian

Website: <http://www.guardian.bz/>

The Belize Times

Website: <http://www.belizetimes.bz/>

The Reporter

Website: <http://www.reporter.bz/>

בברכה ובהצלחה !

Oren Bar El, Embajador de Israel

63 Avenida Sur y Alameda Roosevelt, San Salvador, Centro Financiero Gigante, Torre "B" Piso 11

ambassador@sansalvador.mfa.gov.il

Tel. 2211-3434, ext. 6

[Sitio Web Embajada de Israel](#)

[Israel en El Salvador](#)

[Israel en El Salvador Twitter](#)